

6. GEORGIEN

OSCE-missionerne udfører et vigtigt arbejde for fremme af organisationens målsætninger. I 2008 spillede missionen i Georgien en særlig rolle i lyset af den voldelige eskalation af konflikten i august 2008. OSCE's observatører var placeret midt i begivenhedernes centrum. OSCE har haft en mission i Georgien siden december 1992. Missionen bistår med konfliktløsning, demokratisering, menneskerettigheder og fremme af god regeringsførelse, og det var som led i udførelsen af dette mandat, at OSCE havde otte observatører placeret i konfliktzonen i og omkring udbryderområdet Sydossetien.

Hurtigt efter kampenes ophør den 12. august var OSCE i stand til at bidrage til gennemførelsen af våbenhvileaftalen mellem Georgien og Rusland, den såkaldte 6-punkts plan, idet OSCE allerede den 19. august vedtog at udsende 20 ekstra observatører i tillæg til de otte, som organisationen allerede havde udstationeret i Sydossetien. Danmark bidrog med en af de nye observatører. Det er vurderingen, at udsendelsen af de ekstra observatører sammen med udsendelsen af EU-observatører og andre tiltag ydede et væsentlig bidrag til at stabilisere situationen i en kritisk fase. OSCE-observatørerne har ikke efter august 2008 haft adgang til udbryderområdet Sydossetien.

Også i bestræbelserne på at finde en langsigtet løsning på konflikterne i Georgien bidrager OSCE. Organisationen fungerer således sammen med repræsentanter for FN og EU som medformand for de samtaler mellem Rusland og Georgien, der er en del af våbenhvileaftalerne. Samtalerne kan forhåbentlig bane vejen for egentlige forhandlinger om en varig ordning.

OSCE fortsætter desuden det brede spektrum af aktiviteter i Georgien inden for demokratisering, menneskerettigheder og god regeringsførelse, der i de senere år i stadig større omfang er blevet rettet mod projekter inden for grænsekontrol, polititræning, medier, retssekretariat, aktiviteter mod menneskehandel mv. – forhold der bidrager til at styrke stabiliteten af det georgiske samfund. Det gør også ODIHR's fortsatte engagement i valgobservation, som det sås under det georgiske præsidentvalg 5. januar 2008 og det georgiske parlamentsvalg den 21. maj 2008. Ved begge valg bidrog Danmark med valgobservatører.

Mandatet for OSCE-missionen i Georgien udløb ved udgangen af 2008. Det lykkedes ikke

forinden at opnå konsensus om en forlængelse af missionen, hvorfor missionen er under teknisk udfasning med forventet lukning i juni 2009. I februar 2009 blev der opnået enighed om en forlængelse af det separate mandat for de ekstra 20 militære observatører til udgangen af juni 2009. Det græske OSCE-formandskab fortsætter bestræbelserne på at opnå enighed om en fortsat altomfattende OSCE-tilstedeværelse i Georgien. Rusland står på sin side stejlt på sit krav om, at der oprettes to separate missioner i henholdsvis Tbilisi (Georgien) og Tskhinvali (Sydossetien). Den øvrige OSCE-kreds modsætter sig et sådant arrangement henset til risikoen for, at dette vil kunne underminere Georgiens territoriale integritet og reelt indebære en anerkendelse af sydossetisk uafhængighed.

7. RUSLANDS FORSLAG OM FREMTIDIG EUROPÆISK SIKKERHEDSARKITEKTUR

I begyndelsen af juni 2008 fremlagde den dengang nytiltrådte russiske præsident Dmitrij Medvedev under et besøg i Berlin et forslag om en ny europæisk sikkerhedsarkitektur. Ved fremlæggelsen henviste præsident Medvedev bl.a. til, at OSCE ikke havde formået at overkomme skillelinjerne i Europa og blive en fuldt relevant regional organisation. Præsident Medvedev henviste herunder til NATO's udvidelsesproces og problemerne omkring CFE-traktaten, og han foreslog at indkalde til et paneuropæisk topmøde med henblik på at forhandle en ny, juridisk bindende europæisk sikkerhedsstraktat, som et naturligt næste skridt efter vedtagelsen af Helsinkiakten i 1975.

Efter eskalationen af Georgien-konflikten i august 2008 var det den almindelige forventning, at Rusland ikke ville forfølge sit forslag yderligere. I en tale i Evian i Frankrig den 8. oktober uddybede præsident Medvedev imidlertid de russiske overvejelser og begrundede behovet for en ny sikkerhedsarkitektur. Dette skete bl.a. med henvisning til, at den eksisterende europæiske sikkerhedsarkitektur ikke havde kunnet forhindre Georgien-konflikten, som Georgien i russisk optik bar hovedansvaret for. Præsident Medvedev fandt, at en ny europæisk sikkerhedsstraktat burde baseres på fem hovedelementer: bekræftelse af grundlæggende principper for sikkerhed i det euroatlantiske område; afvisning af magtanvendelse eller trusler om magtanvendelse; garantier for lige sikkerhed for alle